

בש"פ 5874/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 5874/14

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד שאול כהן

בשם המשיב: עו"ד פאדי חמדאן

החלטה

1. מונחת לפניי בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, וסעיף 10ג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, להארכת מעצר המשיב בארבעים וחמישה ימים החל מיום 13.9.2014, או עד מתן פסק הדין בת"פ 51681-10-13 בבית המשפט לנוער ברמלה.

נגד המשיב הוגש כתב אישום בבית משפט לנוער המייחס לו ביצוע עבירה של מעשה מגונה תוך שימוש בכוח לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי המתואר בכתב האישום, ביום האירוע, בשעה 01:00 לפנות

עמוד 1

בוקר, שבה המתלוננת, ילידת 1995, לבניין מגוריה. בכניסתה לבניין הגיח לעברה המשיב, קטין יליד 1997, מכיוון מקלט הבניין. המשיב לפת את מותניה של המתלוננת, ניסה להיצמד לגופה והפשיל את מכנסיה ותחתוניה. המתלוננת נאבקה עם המשיב וניסתה להתנגד למעשיו, ובמהלך המאבק חתך המשיב את אגודלה השמאלי באמצעות חפץ חד, משך בשערות ראשה ואף תלש חלק מהן. בהמשך, נוכח מאבקה של המתלוננת וצעקותיה, נמלט המשיב מן המקום.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. הדיון בבקשת המעצר נדחה מספר פעמים מסיבות שונות, שבמהלכן הוגשו מספר תסקירים. בתסקירים נקבע, בין היתר, כי כנגד המשיב תלויים ועומדים מספר כתבי אישום נוספים שעניינם עבירות רכב, רכוש ואלימות, כי המשיב התנגד לאפשרות לשלבו בחלופה מוסדית וכי החלופה היחידה המוצעת על ידי בני משפחתו למעצר בית הינה בבית אוחותו. על רקע התסקירים קבע בית המשפט לנוער (השופט ש' שטיין) כי על אף שחלופת המעצר אינה אידיאלית, יש מקום לשחרר את המשיב למעצר בית מלא בדירת אוחותו בכפוף למספר תנאים מגבילים, בהם איזוק אלקטרוני ופיקוח על-ידי האחות.

למרבה הצער, חלופה זו לא צלחה. המשיב לא הסדיר את תנאי הפיקוח האלקטרוני כנדרש בהחלטת השחרור, ונעצר על-ידי משטרת ישראל באזור התחנה המרכזית הישנה בתל-אביב כשהוא מפר את תנאי שחרורו. בתסקירים נוספים שנערכו לגביו נקבע כי בפרק הזמן בו שהה המשיב בחלופת המעצר נפתח נגדו תיק פלילי נוסף בגין הפרת הוראה חוקית. עוד צוין כי תנאי השחרור שנקבעו בהחלטה לא מולאו, וכי המשיב ממשיך לא הביע נכונות להשתלב במסגרת מוסדית. בהמשך לכך קבע בית המשפט לנוער כי המשיב יעצר עד לתום ההליכים.

ביום 4.8.2014 קיבל השופט צ' זילברטל בקשה להארכת מעצרו של המשיב בארבעים וחמישה ימים נוספים (בש"פ 5253/14), בקבעו כי מסוכנות המשיב עולה מן המעשה המיוחס לו, מעורבותו בהליכים פליליים נוספים והערכת שירות המבחן. עוד נקבע כי לאור הפרת תנאי שחרורו בכמה אופנים לא קיימת, למעשה, חלופת מעצר הולמת, אם כי ככל שיחזור בו המשיב מסירובו לחלופה חוץ ביתית ומוסדית יוכל להגיש בקשה מתאימה לעיון חוזר. באשר לקצב התקדמות ההליך העיקרי, נקבע כי קשה להשלים עם העובדה שדיון ההוכחות בתיק קבוע לראשית שנת 2015, בפרט כאשר מדובר בכתב אישום שאינו מחייב שמיעת ראיות נרחבת. לבסוף נקבע שנוכח מסוכנות המשיב, ולאור התקווה שמועד דיוני ההוכחות יוקדם, אין מנוס מהארכת המעצר.

אשר להליך העיקרי, הרי שזה הוא לאחר הארכת מעצרו של המשיב. בדיון שהתקיים ביום 21.8.2014 ניתנה תשובה לכתב האישום והחלה פרשת התביעה, במסגרתה נשמעה עדותם של מספר שוטרים. הדיון הבא התקיים ביום 25.8.2014, ובמסגרתו העידו שוטר אחד והמתלוננת. במסגרת עדותה התגלה קושי ראייתי אפשרי הנוגע לכושר ראייתה. בפתח הדיון שהתקיים למחרת - שבראשית שמיעת ההוכחות היה צפוי להיות הדיון האחרון בהליך - ביקשה המבקשת להורות על מסירת חומר רפואי בעניינה של המתלוננת, נוכח הקשיים הראייתיים שעלו לכאורה. בית המשפט קיבל את הבקשה, וכעת, כפי שמסר בא-כוח המבקשת בעת הדיון, קבוע התיק לתזכורת ליום 21.10.2014, לאחר שהחומר הרפואי יועבר למבקשת ולאחר שתגבש את עמדתה לאורו.

3. בבקשה שלפניי טוענת המבקשת כי נשקפת מהמשיב מסוכנות רבה, הנלמדת מן המעשים המיוחסים לו ונסיבות

ביצועם. עוד מוסיפה המבקשת כי תסקירי המעצר בעניינו של המשיב עומדים על המסוכנות הנשקפת ממנו ועל אי-התאמת חלופה ביתית לרמת הסיכון, וכי לדברים משנה תוקף נוכח הפרת תנאי השחרור של החלופה אליה שוחרר המשיב בעבר. לבסוף טוענת המבקשת כי לאחר העיכוב בשמיעת ההליך בראשית הדרך, נקבעו דיוני ההוכחות בתיק ונשמעו כל עדי התביעה הרשומים בכתב האישום, לרבות המתלוננת, כך שההליך התקדם באופן משמעותי. מנגד, באכוחו של המשיב מצביע על התקופה הארוכה בה שוהה המשיב במעצר, טוען כי ההתפתחות הנוגעת לכושר ראייתה של המתלוננת תצריך שמיעת מומחים, ככל הנראה, וכי ההליך אינו צפוי להסתיים במהרה. כן נטען כי מסוכנותו של המשיב אינה קיימת עוד, וכי אף אם ימצא המשיב אשם ויורשע בתיק, עונש המאסר בפועל שיוטל עליו יהיה קצר מן התקופה בה שוהה המשיב במעצר.

4. בבואו של בית המשפט לבחון בקשה להארכת מעצרו של נאשם מעבר לתשעה חודשים עליו לשקול שני שיקולים. הראשון, המסוכנות הנובעת, לכאורה, מן הנאשם. השני, קצב התקדמות המשפט. השיקול הראשון עניינו האינטרס הציבורי, בעוד שהשיקול השני עניינו האינטרס של הנאשם כי משפטו יסתיים בהקדם, במיוחד בעת שהוא מצוי במעצר, וביתר ייחוד כאשר העצור הוא קטין. באשר למסוכנות הנובעת לכאורה מן המשיב, לא ניתן להתעלם מחומרת העבירה בה הוא מואשם. אף מנסיבות המקרה, כפי שהן מתוארות בכתב האישום, עולה מסוכנותו לכאורה של המשיב: המשיב יצא ממקלט ביתה של המתלוננת והתנפל עליה בעת ששבה לביתה בשעת לילה מאוחרת וביצע בה מעשה מגונה בכוח בעודה נאבקת עמו. תוך כדי המאבק חבל בה המשיב בחפץ חד שאחז בידו ותלש חלק משערות ראשה. המשיב פסק ממעשיו רק בעקבות מאבקה של המתלוננת וצעקותיה. בכל זאת, ולמרות מעורבותו בהליכים פליליים נוספים, ניתנה למשיב הזדמנות להשתחרר בתנאים, אלא שהוא הפר את תנאי השחרור.

קצב התקדמות המשפט מעלה תמונה מורכבת יותר. מן הצד האחד, לפי מהלכו הנוכחי של ההליך עתידים להתקבל הממצאים הרפואיים בעוד למעלה מחודש, וייתכן שלאחר מכן יהיה צורך בשמיעת עדויות מומחים. מן הצד השני, המשפט התקדם בצעדים מהירים לעבר סיומו, אם כי רק לאחרונה. כל עדי התביעה הרשומים בכתב האישום כבר מסרו את עדותם וכך גם המתלוננת. הצדדים עשו את כל המאמצים בכדי לסיים את ההליך כבר בחודש אוגוסט, וייתכן שהיו עומדים בכך אלמלא עלתה סוגיית כושר ראייתה של המתלוננת במהלך חקירתה הנגדית. הנה כי כן, המתח שבין הצדדים טמון בסוגייה הרפואית הנוגעת לראייתה של המתלוננת, ובמשמעותה הראייתית. להשלמת התמונה יצוין כי הדיונים בתיק נדחו מספר פעמים, בין השאר בשל חילופי ייצוג ובקשות דחייה שהגישו סנגוריו של המשיב.

ובכל זאת, בעיקרו של דבר הצדדים ממתנים כעת למסירת החומר הרפואי הרלבנטי, וניתן לצפות שהגעת הממצאים לידי המבקשת וגיבוש עמדתה בהתאם ייקחו מספר שבועות לכל הפחות. ישיבת התזכורת לכך נקבעה ליום 21.10.2014. נכון הוא כי התשובה לאישום ניתנה רק ביום 21.8.2014, בין היתר לאור בקשות דחייה שביקשו הסנגורים השונים שייצגו את המשיב, אולם ההתפתחויות הנוכחיות בתיק, שבעטיין צפוי סיומו של ההליך להתעכב, אינן תלויות במשיב. ניכר כי יש ממש בטענת הסנגור לפיה ישנו סיכוי לא מבוטל לכך שההליך לא יסתיים בקביעת אשמה עד לסוף חודש אוקטובר. חלף זמן לא-מועט מאז פתיחת ההליך, ואנו עומדים היום בפני הארכת מעצר שניה של המשיב. ככל שחולף הזמן, נקודת האיזון נוטה יותר לכיוונו של המשיב, ובפרט כאשר מדובר בקטין.

על אף כל אלה, העובדה שבמהלך החודש האחרון הואץ קצב הדיונים בתיק פועלת לטובת קבלת הבקשה.

ההמתנה לסיום בירור הסוגיה הרפואית אינה תוצאה של עיכוב בהתנהלות הצדדים, אלא פועל יוצא מהתפתחות בחקירת המתלוננת. עוד יודגש כי אנו נמצאים במהלך תקופת הדחייה הראשונה לבירור כושר הראייה של המתלוננת. לעת הזאת, ובנסיבות הנוכחיות, נדמה כי עדיין במסגרת בקשה זו גובר האינטרס הציבורי בקבלת הבקשה לנוכח מסוכנותו הברורה של המשיב. מן הצד האחר, כלל לא ברור מתי משפטו של המשיב יסתיים וייתכן כי הוא עשוי להתארך לנוכח הצורך לברר שאלות עובדתיות שטרם נדונו - ובפרט מצבה של המתלוננת - ושאלף תדרושנה שמיעת מומחים. בנסיבות העניין, נדמה כי האיזון הדרוש מחייב את התוצאה הבאה:

5. דין הבקשה להתקבל. אין בהחלטה זו למנוע מהסנגור לצעוד במסלול של שחרור המשיב לחלופה מוסדית ראויה. כמו-כן, היה ובידי המשיב להציע חלופה אחרת בעלת איכות ממשית טובה יותר מזו שהוצעה ושתנאיה הופרו, הסנגור רשאי לבקש עיון חוזר בנדון. כך גם אין בכך להביע עמדה בבקשה שהגיש הסנגור לעיון חוזר במעצר המשיב עקב עוצמת הראיות לכאורה בתיק. סוגייה זו לא הוצגה בפני באופן מלא, וצדק הסנגור בהחלטתו להגיש בקשה נפרדת בעניין לבית המשפט לנוער. אף אין בהחלטה זו כדי להביע כל עמדה היה ותוגש בקשת הארכה נוספת.

מעצרו של המשיב מוארך בזאת בארבעים וחמישה ימים, החל מיום 13.9.2014, או עד מתן פסק הדין בת"פ 51681-10-13 בבית המשפט לנוער ברמלה, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג באלול התשע"ד (8.9.2014).

ש ו פ ט